

# Programma Ruimte



## Inleiding

De opgaven voor gemeenten in het ruimtelijke domein zijn groot. Deze opgaven liggen voor het programma ruimte met name op het gebied van klimaatverandering en toekomst bestendig wonen. Hier zijn afspraken over gemaakt tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Ook voor onze gemeente is de realiteit dat we op dit moment slechts in beperkt mate op deze afspraken kunnen inspelen.

De klimaatthema's (energietransitie, klimaatadaptatie en transitie naar een circulaire economie) en de invoering Omgevingswet zorgen voor grote veranderingen voor onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ook voor onze eigen organisatie.

Onze ambities voor klimaat en duurzaamheid zijn in de Agenda Duurzaamheid vastgelegd. Deze ambities en de ambitie uit het coalitieakkoord om tot de koplopergroep van de meest duurzame gemeenten te behoren leiden er toe dat we samen met inwoners en tal van maatschappelijke partners flink de schouders eronder moeten zetten. De gemeente krijgt vanuit de rijksoverheid een regierol bij de uitfasering van het gebruik van aardgas (warmtetransitie) en in regionaal verband bij de lokale opwek van duurzame elektriciteit. Eveneens dienen wij te werken aan de (op)laadinfrastructuur en aandacht te besteden aan klimaatneutraal inkopen en duurzaam aanbesteden. Dit alles heeft ruimtelijk consequenties die in het Omgevingsbeleid een plek moeten krijgen. De veranderingen in het Omgevingsbeleid gaan niet alleen over deze nieuwe thema's maar ook over een andere rol en manier van werken van de gemeente door de komst van de nieuwe Omgevingswet .

De invoering van de Omgevingswet, die is uitgesteld naar 1 januari 2022, biedt mogelijkheden om procedures te vereenvoudigen en te versnellen. Dit vraagt een andere rol van de gemeente maar ook van de initiatiefnemer. De gemeente zal integraal, minder planmatig en met meer regelruimte de initiatiefnemer faciliteren in plaats van controleren. De gemeente heeft de plicht om gemeentelijke beleidsplannen, regelgeving en digitale systemen aan te passen aan de nieuwe wet. Initiatiefnemers worden zelf verantwoordelijk om draagvlak voor hun plan te organiseren. De gemeenteraad bepaalt de kaders voor het nieuwe omgevingsbeleid, de hoeveelheid regels en de bevoegdheidsverdeling tussen gemeenteraad en college.

Met het opstellen van een Omgevingsvisie is gestart. Dat is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is voor de hele gemeente en beslaat alle terreinen van de leefomgeving, zoals ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. We richten ons eerst op het buitengebied. In 2021 volgen de kernen van de gemeente. De visie komt in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen tot stand.

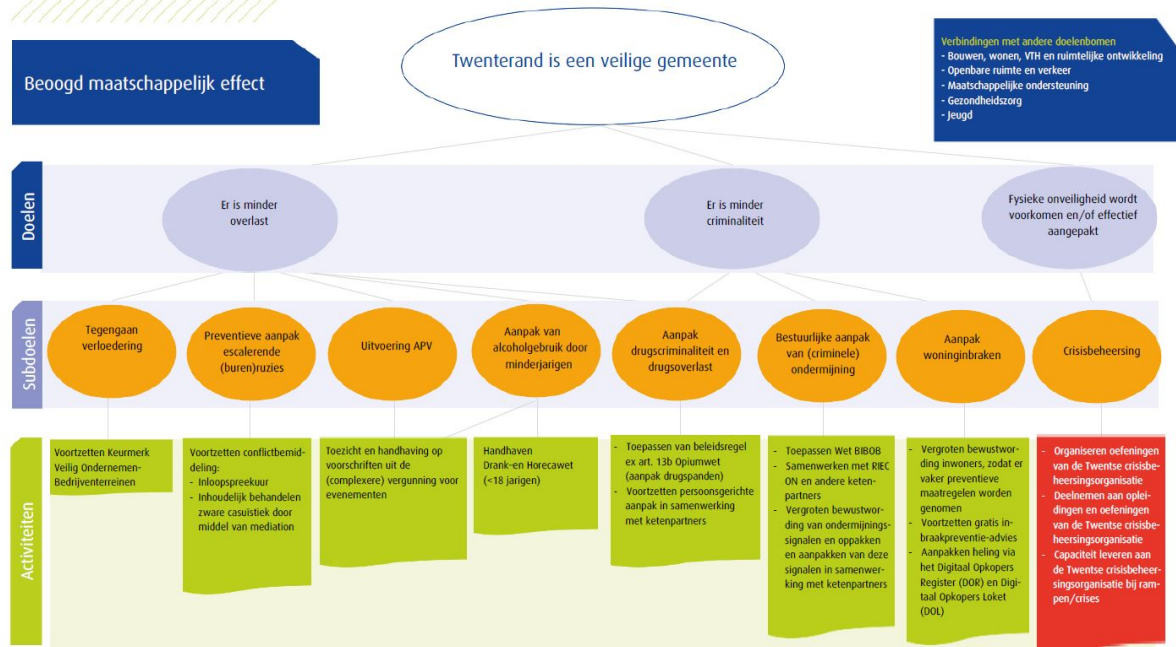
De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zal vanaf 1 januari 2022 gefaseerd in werking treden. Deze wet heeft als doel om de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Het bouw- en woningtoezicht, zoals de gemeente dat nu uitvoert, wordt een taak van marktpartijen. Een verklaring van de kwaliteitsborger zal bij de oplevering van bijvoorbeeld een woning een voorwaarde zijn voor de ingebruikname.

De woningmarkt staat onder druk. In de kernen worden weer nieuwe woningen gebouwd en op verschillende locaties worden kavels uitgegeven. We noemen bijvoorbeeld Zuidmaten en de Kruidenwijk. Ook is er grote belangstelling voor de kavels op het bedrijventerrein Oosterweilanden. Op het gebied van openbare orde en veiligheid wordt in 2021 nieuw integraal beleid vastgesteld. De huidige actuele thema's uit de doelenboom komen hier in terug. Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit is een belangrijk speerpunt vanaf 2021.

## Doelenboom Openbare orde en veiligheid

### Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2021



### Inhoudelijk perspectief

Overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit ontstaan daar waar de gelegenheid zich voordoet. Twenterand is nog steeds een leefbare en veilige gemeente te noemen. Er wordt integraal gewerkt aan het voorkomen en tegengaan van overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit. Verder is het noodzakelijk om te blijven investeren in bovenlokale samenwerking. Onveiligheid en (georganiseerde) criminaliteit stopt tenslotte niet bij de gemeentegrens.

Er breekt een nieuwe beleidsperiode aan. In het voorjaar van 2021 wordt het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de komende jaren vastgesteld. De huidige thema's uit de doelenboom komen terug in het nieuwe beleid. De bestuurlijke aanpak van (criminele) ondermijning is een belangrijk speerpunt, dat in het nieuwe beleid prominenter naar voren komt dan in het huidige veiligheidsplan.

### Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente.

#### Doel: Er is minder overlast

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

#### Doel: Er is minder criminaliteit

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

#### Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Om fysieke onveiligheid te voorkomen en/of effectief te bestrijden is het noodzakelijk om te beschikken over een adequate organisatie op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing.

### **Subdoel: Tegengaan verloedering**

Om te voorkomen dat de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid worden aangetast, wordt ingezet op het tegengaan van fysieke verloedering.

#### **Activiteiten**

- Voortzetten Keurmerk Veilig Ondernemen-Bedrijventerreinen

### **Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies**

Escalerende (buren)ruzies hebben een negatief effect op de leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving. Met een preventieve aanpak (conflictbemiddeling) wordt ingezet op het voorkomen/tegengaan van escalatie.

#### **Activiteiten**

- Voortzetten conflictbemiddeling: inloopsprekeur en inhoudelijk behandelen van zware casuïstiek door middel van mediator.

### **Subdoel: Uitvoering APV**

#### **Activiteiten**

- Toezicht en handhaving op voorschriften uit de (complexere) vergunning voor evenementen

### **Subdoel: Aanpak alcoholgebruik door minderjarigen**

Voor jongeren is alcohol extra schadelijk. Daarom zijn jongeren onder de 18 jaar strafbaar als ze alcohol bij zich hebben in het openbaar en mag aan minderjarigen ook geen alcohol worden verkocht. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van geldende leeftijdsgrenzen en de vergunningsvoorwaarden voor de verkoop van alcohol. Voor de preventieve aanpak van alcoholgebruik wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

#### **Activiteiten**

- Handhaven Drank- en Horecawet (<18 jarigen).

### **Subdoel: Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast**

De aanpak van drugscriminaliteit en drugsoverlast wordt onverminderd voortgezet. Het thema heeft prioriteit bij de politie en ook de gemeente Twenterand treedt handhavend op tegen drugscriminaliteit/overlast. Voor de preventieve/curatieve aanpak van drugsproblematiek wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

#### **Activiteiten**

- Toepassen van beleidsregel ex art. 13b Opiumwet (aanpak drugspanden)
- Voortzetten persoonsgerichte aanpak in samenwerking met ketenpartners

### **Subdoel: Bestuurlijke aanpak van (criminele) ondermijning**

Vergunningen, subsidies, overheidsopdrachten en gangbare diensten van derden kunnen misbruikt worden voor fraude, witwassen, mensenhandel of andere illegale praktijken. De gemeente Twenterand gaat dit actief tegen (o.a. op basis van de Wet BIBOB) in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost en andere ketenpartners.

### Activiteiten

- Samenwerken met RIEC ON en andere ketenpartners.
- Toepassen Wet BIBOB
- Vergroten bewustwording van ondermijningssignalen en oppakken en aanpakken van deze signalen in samenwerking met ketenpartners

### Subdoel: Aanpak woninginbraken

Omdat woninginbraken een grote impact hebben op het gevoel van (on)veiligheid wordt de (preventieve) aanpak van woninginbraken voortgezet.

### Activiteiten

- Aanpakken heling via het Digitaal Opkopers Register (DOR) en Digitaal Opkopers Loket (DOL)
- Vergroten bewustwording inwoners, zodat er vaker preventieve maatregelen worden genomen
- Voortzetten gratis inbraakpreventie-advies

### Subdoel: Crisisbeheersing

Het college van B & W is op grond van de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding/crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Een groot aantal taken op dit terrein is op grond van deze wet overgedragen aan de Veiligheidsregio Twente.

### Activiteiten

- Capaciteit leveren aan de Twentse crisisbeheersingsorganisatie bij rampen/crises
- Deelnemen aan opleidingen en oefeningen van de Twentse crisisbeheersingsorganisatie
- Organiseren oefeningen van de Twentse crisisbeheersingsorganisatie.

### Metingen en verplichte indicatoren

Diefstal uit woningen (per 1.000 inwoners)

Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren 12-17 jaar)

Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)

Gewelds- en seksuele misdrijven (per 1.000 inwoners)

Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde (per 1.000 inwoners)

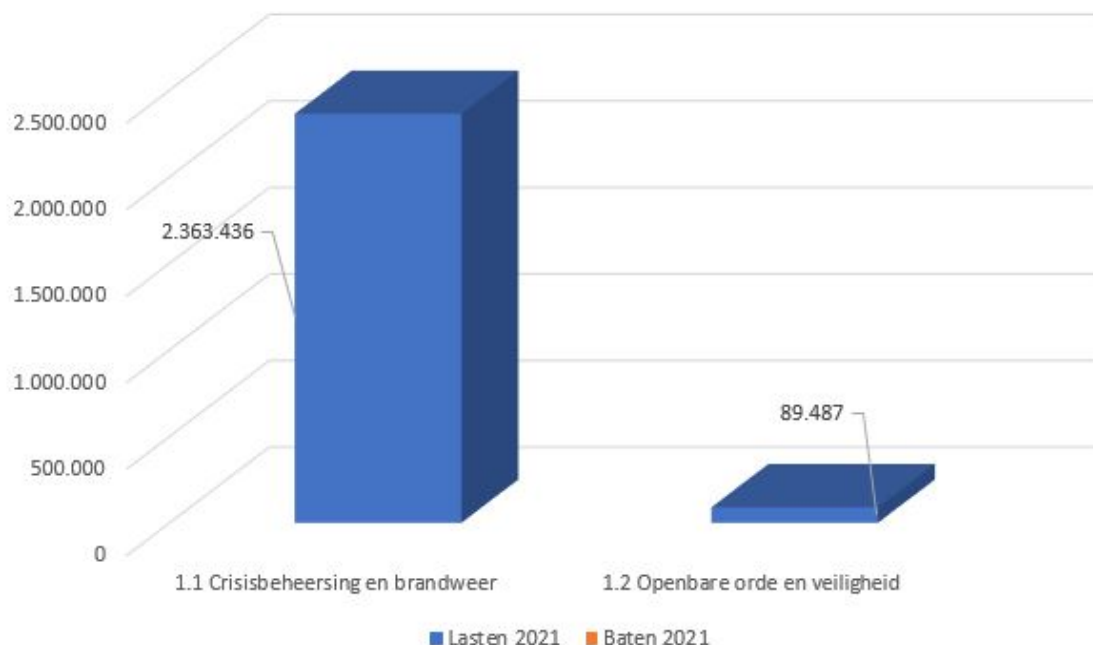
Beleidsdoelen	Begroot 2021	Begroot 2020	2019	2018	2017	2016	Bron
<b>Aanpak woninginbraken</b>							
Woninginbraken	*	*	40	45	38	67	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	*	*	52	46	65	69	Politie
<b>Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit</b>							
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	**	**	0	3	n.v.t.	n.v.t.	
<b>Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH</b>							
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0				eigen gegevens
Aantal controles A/B-evenementen	30	30	36				eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	3	3	2				eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	20	50	16				eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	5	6	1				eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	80	80	113				eigen gegevens

\* zo min mogelijk

\*\* Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

## Financieel overzicht

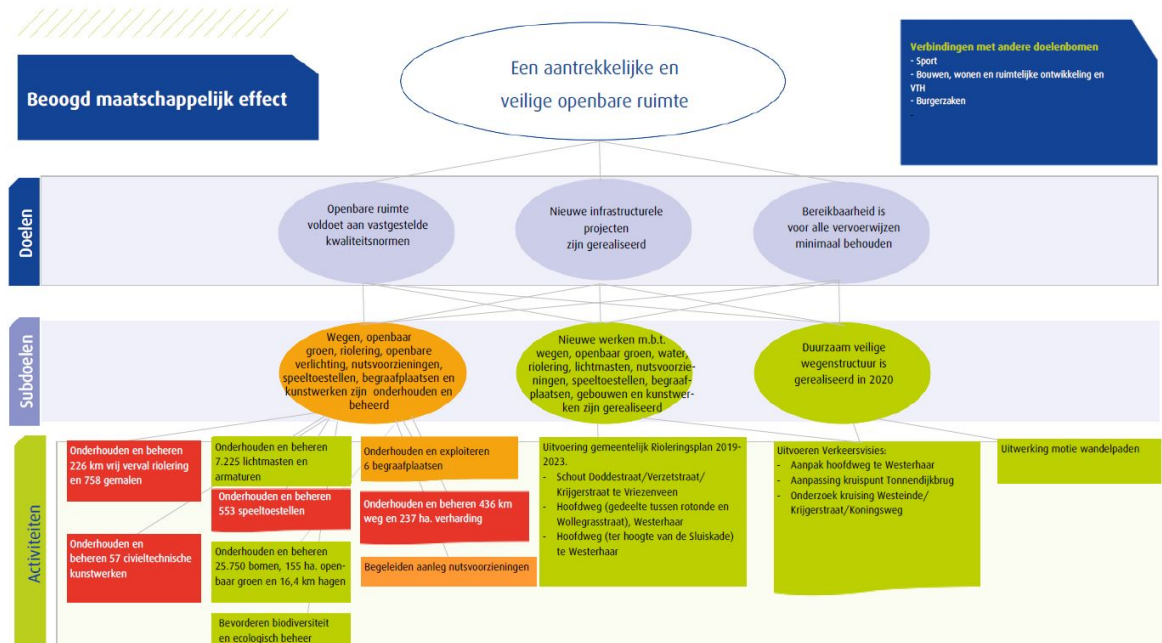
### Openbare orde en veiligheid



## Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

### Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2021



### Inhoudelijk perspectief

Om de gevolgen van de klimaatverandering in beeld te brengen is in 2019 een zgn. 'stresstest' uitgevoerd. Dat is gedaan in samenwerking met de andere Twentse gemeenten, het waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel. Gekeken is naar de effecten van meer neerslag, droogte, hitte en toenemende kans op overstromingen. In 2020 is een begin gemaakt met het zgn. klimaatgesprek, waarbij we met stakeholders in gesprek gaan, wat we kunnen doen om de gevolgen van de klimaatverandering te verzachten en wie welke maatregel gaat uitvoeren. In 2021 gaan we hiermee verder.

In 2021 werken we verder aan het oplossen van verkeersknelpunten. We bevorderen daarmee de verkeersveiligheid en een vlotte en soepele afwikkeling van het verkeer. Dat doen we op basis van de vastgestelde verkeersvisies per kern en de geprioriteerde maatregelenlijst.

### Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte.

#### Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

#### Doel: Nieuwe infrastructurele werken zijn gerealiseerd

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

#### Doel: Bereikbaarheid is voor alle vervoerswijzen minimaal behouden

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

**Subdoel: Wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn onderhouden en beheerd**

Om te kunnen voldoen aan de afgesproken kwaliteitseisen wordt het areaal wegen, openbaar groen, lichtmasten, speelterreinen en dergelijke deugdelijk onderhouden.

**Activiteiten**

- Begeleiden aanleg nutsvoorzieningen
- Bevorderen biodiversiteit en ecologisch beheer
- Onderhouden en beheren 226 km vrij verval riolering en 758 gemalen
- Onderhouden en beheren 25.750 bomen, 155 ha. openbaar groen en 16,4 km hagen
- Onderhouden en beheren 436 km weg en 237 ha. verharding
- Onderhouden en beheren 553 speeltoestellen
- Onderhouden en beheren 57 civieltechnische kunstwerken
- Onderhouden en beheren 7.225 lichtmasten en armaturen
- **Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen**  
Tot en met 2020 was het tekort op het product 'kosten begraving' maximaal €200.000,-. Daar de kapitaallasten, door een lager rentepercentage, nu behoorlijk lager zijn, wordt het maximale tekort van het product 'kosten begraving' verlaagd naar €125.000,-.

**Subdoel: Nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn gerealiseerd'**

De uitvoering van nieuwe werken met betrekking tot deze taakvelden wordt uitgevoerd. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld renovatie van het openbaar groen, herinrichting van speelterreinen en vervanging van riolering. De rioleringsheffing wordt geïnd ter dekking van de kosten voor de inzameling en transport van afvalwater en voor de gemeentelijke taken op het gebied van grondwater en regenwater.

**Activiteiten**

- **Realiseren rioleringsprojecten: o.a. Schout Doddestraat/Verzetstraat/Krijgerstraat, gedeelten Hoofdweg**  
Uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023:  
In 2021 staan onder andere de volgende uitvoeringsprojecten gepland:
  - Schout Doddestraat/Verzetstraat/Krijgerstraat te Vriezenveen;
  - Hoofdweg (gedeelte tussen rotonde en Wollegrasstraat) te Westerhaar;
  - Hoofdweg (ter hoogte van de Sluiskade) te Westerhaar.
- **Uitwerking motie wandelpadenplan**  
In de raadsvergadering over de Kadernota 2020 op 9 juli 2019 is de motie Wandelpadenplan aangenomen. Met deze motie wordt het college verzocht een wandelpadenplan op te stellen voor de begroting van 2021.  
In de motie wordt verwezen naar de algemene beschouwingen op de Kadernota 2020 van de GBT.



Daarin is een aantal verbeterpunten voorgesteld. De volgende verbeterpunten zijn overgenomen:

1. Harmsenweg tussen Garvesingel en watergang;
2. Langs Ganzenmars tussen de Nienenhoek en Janmansweg;
3. Vosseboerweg (Esweg tot Nienenhoek);
4. Geerdijk tussen spoorlijn en Eerste Blokweg;
5. Lijnpaadje langs de westkant van de spoorlijn tussen Julianastraat en NS-station.

De volgende twee locaties zijn niet opgenomen:

- Verkeerssituatie rond de Oranjeschool in Westerhaar wordt in een ander kader onder de loep genomen.
- Het tracé tussen de Wetering en de Shalomschool te Vriezenveen is nader verkend en veilig bevonden.

Per deeltraject is gekeken naar de kosten voor aanleg. Voor de trajecten 1 t/m 5 zijn de kosten in totaal €133.000,-. De wandelpaden worden aangelegd met een halfverharding (breedte is 1 m.).

Onderzocht is of er externe financieringsbronnen mogelijk zijn. Dat is niet het geval.

Zodra de financiële middelen beschikbaar zijn, worden de paden in één keer aangelegd.

### Subdoel: Duurzaam veilige wegenstructuur is gerealiseerd in 2020

De wegen in beheer bij de gemeente worden Duurzaam Veilig ingericht. Dat betekent een inrichting afgestemd op de verschillende categorieën weggebruikers met een bepaald snelheidsregiem.

Herinrichting wordt steeds in samenhang met rioleringswerkzaamheden uitgevoerd.

### Activiteiten

- **Uitvoeren Gemeentelijk Mobiliteits-Plan (GMP): Uitvoeren verkeersvisies diverse kernen**

Uitvoering Verkeersvisies

Wat betreft de verkeersvisies worden onder andere de volgende zaken uitgevoerd:

- Aanpak Hoofdweg te Westerhaar (gedeelte centrum);
- Aanpassing kruispunt Tonnendijkbrug;
- Onderzoek kruising Westeinde/Krijgerstraat/Koningsweg.

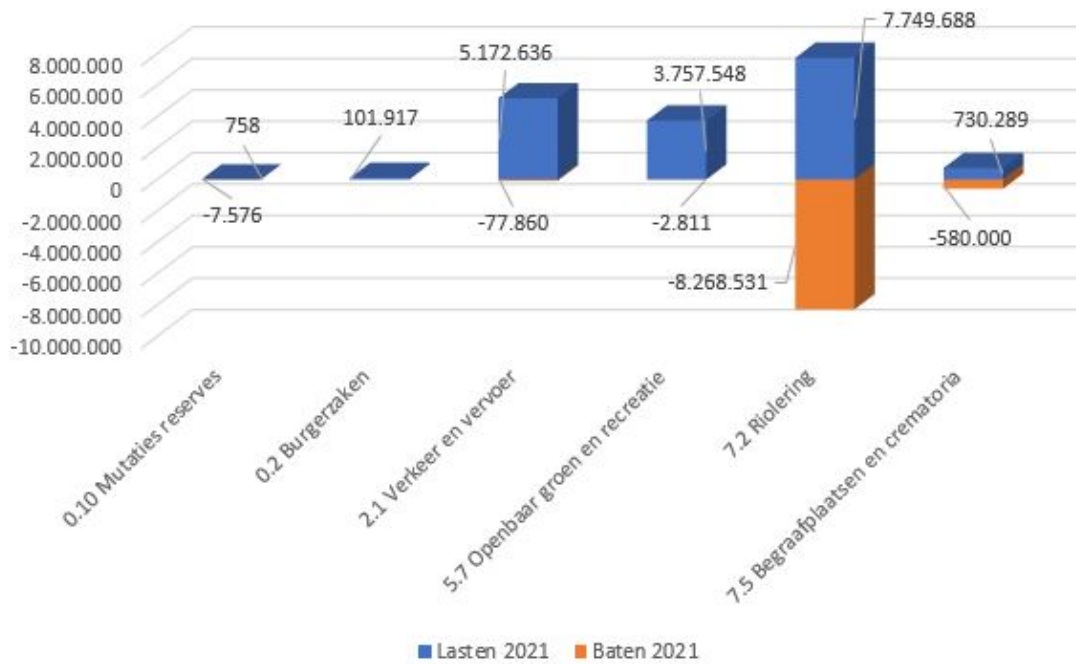
### Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
<b>Openbaar groen is onderhouden en beheerd</b>							
Totaal M2 ingezaaide wegberm	2.500	10.000	11.000	27.000	2.500		Eigen gegevens
Aantallen aangeplante vrucht en drachtbomen	40	40	81	96	69		Eigen gegevens
<b>Nieuwe metingen</b>							
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen		0	1	2	0	6	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden		0	30	25	26	21	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen		0	133	186	147	197	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

opmerking: de gegevens van de verkeersongevallen over 2020 zijn nog niet bekend.

## Financieel overzicht

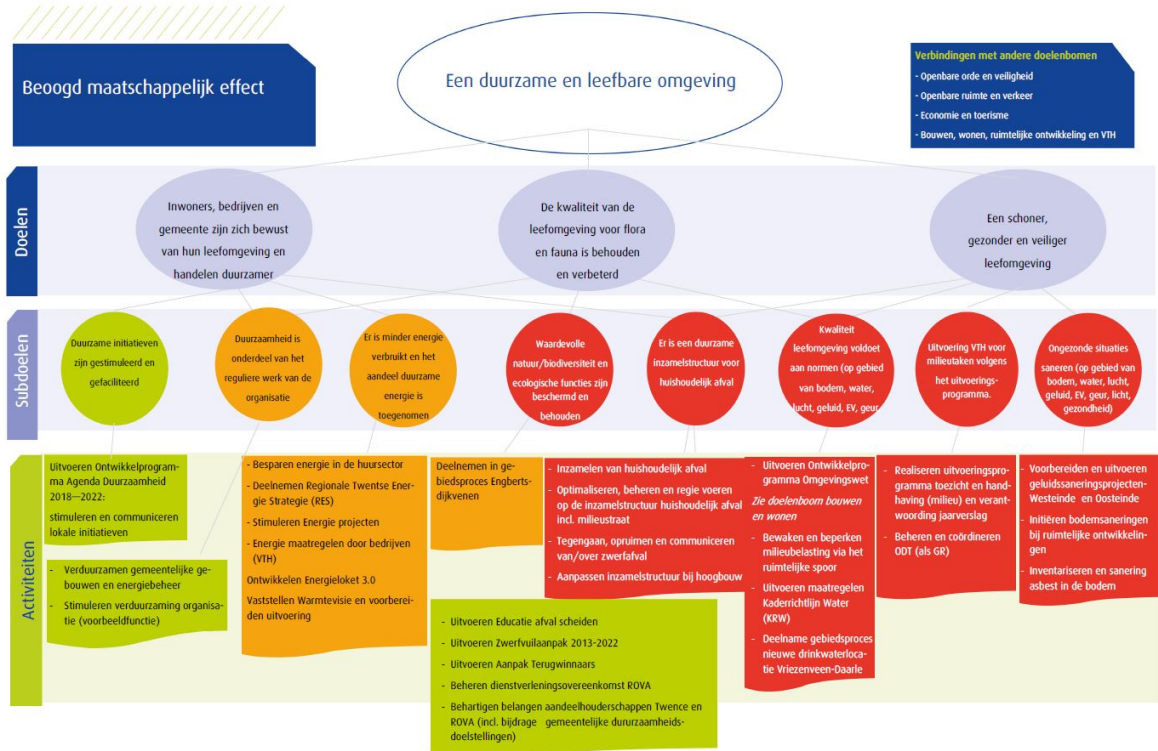
### Openbare ruimte en verkeer



## Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

### Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2021



### Inhoudelijk perspectief

#### Agenda Duurzaam Twenterand

De basis voor de gemeentelijke inzet op duurzaamheid is de vastgestelde Agenda Duurzaamheid. In deze agenda werken wij met focus op de thema's Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Dit doen we via uitvoeringsmaatregelen die we samen met deze partners hebben bepaald en hebben vastgelegd. Het coalitie akkoord spreekt zelfs van de ambitie om in de kopgroep te komen van de 'duurzaamste gemeenten in Nederland'. Met de opbrengst van het Zonnepark Oosterweilanden wordt een duurzaamheidsfonds ingericht dat vanaf 2021 kan dienen als vliegwiel voor nieuwe lokale duurzaamheidsinitiatieven.

#### Energietransitie

De afspraken uit het Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, leiden tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie.

De extra ontvangen klimaatmiddelen (voor de periode 2019-2021) voor uitvoering van gemeentelijke taken uit het Klimaatakkoord, zijn toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Het gaat bij deze uitvoeringstaken o.a. om ondersteuning bij het opstellen van de Warmtevisie, een begin te maken met wijkuitvoeringsplannen voor warmte en de inrichting van het Energieloket. Hiervoor is behoefte aan uitbreiding van structurele personele capaciteit van 1,0 fte en is er structureel budget van € 25.000 nodig voor het Energieloket (totaal € 100.000 per jaar). De jaarlijkse personeelskosten van € 75.000,- brengen we in 2021 ten laste van de reserve duurzaamheid en daarna ten laste van de reserve duurzaamheidsfonds. De kosten voor het energieloket worden gedekt uit de reserve duurzaamheid.

#### Circulaire economie

De gemeente Twenterand werkt toe naar een circulaire economie in 2050. Als tussendoel streven we er naar om in 2030 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken. Dit doen we o.a. door te

blijven zoeken naar verbeteringen in de afvalinzameling. Landelijke ontwikkelingen zorgen voor nieuwe uitdagingen. Marktprijzen voor (secundaire) grondstoffen stijgen terwijl de opbrengsten onder druk staan. Tegelijkertijd leidt vervuiling van de grondstoffen tot extra kosten. Daar bovenop worden we geconfronteerd met de introductie van een belasting op de verbranding van restafval. Deze kostenontwikkelingen hebben rechtstreeks effecten voor de gemeentelijke tarieven Afvalstoffenheffing. In 2021 zetten we in op meer en (kwalitatief) betere afvalscheiding. Het voorstel dat het college op 7 juli 2020 aan de raad deed tot aanpassingen in de afvalinzameling anticipeert op deze ontwikkelingen. De financiële effecten van dit voorstel zijn in deze begroting verwerkt. In onze eigen bedrijfsvoering en in de samenwerking met onze ondernemers en maatschappelijke partners zetten we stappen richting 100 procent circulair inkopen.

### *Klimaatadaptatie*

Het thema klimaatadaptatie wordt behandeld onder de doelenboom Openbare ruimte en verkeer.

### *Omgevingsbeleid*

De nieuwe thema's (energie, warmte en klimaatadaptatie ) moeten een plek krijgen in het omgevingsbeleid van de gemeente. De ruimtelijke afwegingen die met de RES en andere opgaven samenhangen vragen om democratische besluitvorming van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk. Uiteindelijk besluiten raads- en statenleden over de ruimtelijke consequenties van de Regionale Energie Strategie Twente via het Omgevingsbeleid en de daarbij horende Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplannen.

### **Beoogd maatschappelijk effect**

Een duurzame en leefbare omgeving

### **Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer**

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

### **Doel: De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd**

Dit doel van het milieubeleid is het borgen van de juiste ecologische voorwaarden voor natuur en biodiversiteit.

### **Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen**

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

### **Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd (onderdeel agenda duurzaamheid 2018-2022)**

Initiatieven vanuit de samenleving die duurzaamheid bevorderen door op te treden als coach en door ondersteuning. Hierbij is vooral belangrijk om partijen met elkaar in contact te brengen (makelaarsrol). Communicatie is hierbij belangrijk.

### **Activiteiten**

- **Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018—2022**

De Agenda Duurzaam Twenterand is vastgesteld op 2 oktober 2018. Het Koersdocument Agenda Duurzaam Twenterand geeft voor de thema's Circulaire economie, Energietransitie en Klimaatadaptatie, de doelen, ambities en uitvoeringsmaatregelen voor de komende jaren. Activiteiten op het gebied van energie, de verduurzaming van de organisatie, afvalscheiding en klimaatverandering zijn onderdeel van het (ontwikkelprogramma) Agenda duurzaamheid 2018-2022.

**Subdoel: Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie (onderdeel van de agenda Duurzaamheid 2018-2022).**

Bij alle werkzaamheden die de gemeente doet wordt duurzaamheid afgewogen.

**Activiteiten**

- **Stimuleren verduurzaming organisatie (voorbeeldfunctie)**  
 Circulair inkopen en aanbesteden  
 Het onderwerp Circulaire economie is een van de 3 actielijnen van de Agenda Duurzaamheid. Twenterand onderschrijft de landelijke ambitie tot 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030 en in 2050 100% circulair. In de transitie agenda circulaire economie van de Rijksoverheid is afgesproken dat alle bouwopdrachten van de overheid in 2023 circulair worden uitgevoerd. Deze opgave pakken we regionaal op binnen de “coalition of the willing” MDA (milieu, duurzaamheid en afval) en de 4e actielijn van de Agenda van Twente (circulaire economie en duurzaamheid). Een werkgroep circulaire economie is bezig deze opdracht te verkennen. Wij willen als gemeente het goede voorbeeld geven en daarbij ook gebruik maken van de netwerken van onze ondernemers. We werken aan verdere concretisering van deze actielijn.
  
- **Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen en energiebeheer**  
 Verduurzamen gemeentelijke gebouwen en energiebeheer  
 In de agenda duurzaamheid is uitgesproken dat Twenterand een ambitie heeft om haar gemeentelijke gebouwen te verduurzamen. In 2021 werkt de gemeente verder aan de strategie voor het gemeentelijke vastgoed. Het opstellen van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een belangrijke opgave. Twenterand voldoet aan de wettelijke energiebesparingsplicht en verlaagd de energievraag door bijvoorbeeld het aanbrengen van LED verlichting.

**Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen (onderdeel agenda Duurzaamheid 2018-2022).**

**Activiteiten**

- **Besparen energie in de huursector**  
 Met de jaarlijkse prestatieafspraken met Mijande Wonen stimuleert de gemeente Twenterand het verduurzamen van het bezit van de corporatie. De gemeente is met Mijande Wonen in gesprek over hun bijdrage aan de warmtetransitie en we zoeken naar mogelijkheden hoe het verduurzamen van sociale huurwoningen het verduurzamen van (particuliere) woningen kan bevorderen. Ook wordt aandacht besteed aan het meer bewust maken van mensen en het delen van kennis op het gebied van zuinig zijn met energie.
  
- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**  
 In de concept RES Twente hebben de gezamenlijke overheden (gemeenten, provincie en waterschap) en de netbeheerders aangegeven wat ze willen gaan doen om de ambitie van 1,5 TWh energieopbrengst in 2030 te realiseren en hoe Twente stapsgewijs de regionale warmtebronnen wil benutten. Na de oplevering van de concept RES Twente is de volgende fase aangebroken, waarin de verdere ontwikkeling naar een bestuurlijk vast te stellen RES Twente 1.0 centraal staat. Deze definitieve RES 1.0 moeten de 30 RES-regio's uiterlijk 1 juli 2021 landelijk opleveren. In de aanloop naar de RES Twente 1.0 moeten de Twentse gemeenten deze bijdragen borgen in hun gemeentelijk beleid en uitvoeringsprogramma's. Maar ook de andere partners binnen de RES Twente en daarbuiten zullen elk op hun eigen wijze gaan bijdragen in het realiseren van deze doelstellingen. Het college van Twenterand heeft op 14 juli 2020 op basis van de kaders uit de raadsnotie over de RES en de inwonerpeiling over de RES een concept bijdrage van Twenterand vastgesteld van 82 GWh. We geven hier verder invulling aan door het aanpassen van ons (ruimtelijk) beleidskader voor duurzame energie en het uitwerken van de zoeklocatie voor opwek duurzame energie in Vriezenveen Zuid Oost in een gebiedsproces met inwoners, ondernemers, buurgemeenten en provincie. Ook ontwikkelen we een aanpak voor het stimuleren van Zon op Dak.

- **Energie maatregelen door bedrijven (VTH)**  
Met ondernemersvereniging IKVO en de provincie werkt de gemeente samen in het project versnelling energiebesparen en verduurzamen bedrijventerrein. Aan ondernemers wordt een energiescan voor hun bedrijf aangeboden. Bij alle reguliere controles vanuit het basistakenpakket van de ODT zijn de energiebesparing aspecten integraal meegenomen.
- **Ontwikkelen project Energieloket 3.0**  
Ontwikkelen Energieloket 3.0 en wooncoaches  
Volgens afspraken van het Klimaatakkoord worden alle gemeenten geacht een Energieloket te hebben dat dient om inwoners te ondersteunen bij energiebesparen en het verduurzamen van hun woning. Op basis van landelijk vastgestelde uitgangspunten ontwikkelen wij ons bestaande Energieloket 2.1 naar een Energieloket 3.0., met een website met mogelijkheid voor klantcontact en klantvolgsysteem, een lokale gemeentelijke coördinatie en inzet van de wooncoaches voor adviesgesprekken, bij voorkeur via Duurzaam (t)huis Twente. De gevraagde extra uitvoeringscapaciteit wordt o.a. ingezet voor het project Energieloket 3.0. Uit de reserve duurzaamheid - klimaatgelden bestemmen we jaarlijks € 25.000 voor uitvoeringskosten voor het Energieloket.
- **Stimuleren Energie projecten**  
We werken samen met Enexis voor de ruimtelijke voorbereiding van de uitbreiding van het elektriciteitsstation Vroomshoop.  
We zetten de goede samenwerking met ondernemers die willen verduurzamen voort (Zon op Dak projecten; Pilot E-flex; Duurzame bedrijventerreinen)
- **Vaststellen Warmtevisie en voorbereiden uitvoering**  
Samen met netbeheerders, woningcorporatie Mijande Wonen, vertegenwoordigers van huurdersraad en wooncoaches, waterschap en provincie (lokale regietafel warmte) werkt de gemeente de warmtevisie verder uit, zodat deze in 2021 ter vaststelling kan worden aangeboden aan de raad.

### **Subdoel: Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden**

Waardevolle natuur is natuur met een beschermde status zoals Natura 2000. Biodiversiteit is het totaal van alle soorten planten en dieren. Ecologische functies zijn functies zoals de zuiverende functie van de natuur en de voedselproducerende functie van de natuur.

### **Activiteiten**

- **Deelnemen gebiedsproces EBDV**  
Na besluitvorming door de BAC Engbertsdijkvenen in het gebiedsproces voor de externe maatregelen en vervolgens de besluitvorming door het bevoegd gezag (provincie) wordt naar verwachting de ruimtelijke vertaling in het provinciaal inpassingsplan (PIP) voorjaar 2021 in procedure gebracht.  
Vervolg Combikansen > zie doelenboom programma Economie / Vitaal Platteland

### **Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval (onderdeel Agenda duurzaamheid 2018-2022)**

De gemeente heeft vanuit de Wet Milieubeheer de zorgplicht voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling van bedrijfsafval valt hier niet onder. De afvalstoffenheffing wordt geïnd ter dekking van de kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

## Activiteiten

- Aanpassen inzamelstructuur bij hoogbouw
- Behartigen belangen aandeelhouderschappen Twence en ROVA (incl. bijdrage gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen)

### Twence

De gemeenteraad heeft in 2017 met de vaststelling van de Aandeelhoudersstrategie er voor gekozen om aandeelhouder te blijven en te kiezen voor de strategie Afval en energiebedrijf. Ook heeft Twenterand toen ingestemd met de mogelijke toetreding van de Stadt Munster als aandeelhouder. De meerderheid van de aandeelhouders heeft toen voor andere strategie gekozen, namelijk voor de de strategie Twence als Euregionaal duurzaamheidsbedrijf/-bevorderaar. In het strategisch beleidsplan 2020-2023 is die rol verder uitgewerkt.

Twenterand heeft bij de vaststellingen hiervan een reactie ingebracht waarin met name aandacht is gevraagd voor de bijdrage die Twence kan leveren in de duurzame energievoorziening van minder stedelijke gemeenten zoals Twenterand.

In de aandeelhoudersvergadering in december 2020 worden strategische besluiten genomen over de toekomst van het bedrijf en voor de aandeelhouders. Besluiten over het nieuwe verwerkingscontract en over de tarieven- en dividendbeleid worden dan genomen. In 2021 worden de gevolgen duidelijk en zal afgewogen worden of Twenterand deel gaat nemen aan het nieuwe verwerkingscontract. Een direct gevolg hiervan kan zijn dat het aandelenpakket verkocht moet worden.

- Beheren dienstverleningsovereenkomst ROVA

- Inzamelen van huishoudelijk afval

Het college heeft in juli 2020 een voorstel aan de raad aangeboden waar op basis van landelijke ontwikkelingen en aanpassingen in de inzamelstructuur een tarievenvoorstel voor de Afvalstoffenheffing 2020 en verder is gedaan. Dit tarievenvoorstel gaat uit van aanpassing van het vastrecht en aanpassing van de variabele tarieven:

Voorstel tarieven begroting 2021 e.v.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vastrecht	€ 87,24	€ 91,68	€ 95,64	€ 97,56	€ 100,20	€ 105,84	€ 108,60	€ 112,20	€ 115,80
240 liter rest	€ 11,21	€ 11,21	€ 11,21	€ 11,21	€ 11,21	€ 12,60	€ 12,60	€ 12,60	€ 12,60
140 liter rest	€ 6,80	€ 6,80	€ 6,80	€ 6,80	€ 6,80	€ 7,70	€ 7,70	€ 7,70	€ 7,70
40 liter rest (verzamelstelsysteem)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Oude tarieven begroting 2016-2020	€ 87,24	€ 91,68	€ 95,64	€ 97,56	€ 100,20	€ 102,96	€ 106,08	€ 109,32	

- **Optimaliseren, beheren en regie voeren op de inzamelstructuur huishoudelijk afval incl. milieustraat**

Op 7 juli 2020 heeft het college een voorstel aan de raad gedaan tot aanpassing van de afvalinzameling. Deze aanpassingen betroffen:

1. een inzamelrequentie van restafval van 1 keer per 8 weken;
2. de plaatsing van 16 ondergrondse afvalcontainers;
3. de bewustwordingsaanpak #Terugwinnaars uitvoeren;
4. aanpassing van de tarievenstructuur op basis van deze aanpassingen.

Op het moment dat dit geschreven werd was nog geen raadsbesluit over dit voorstel genomen. In deze begroting zijn de financiële effecten o.a. voor de tarieven Afvalstoffenheffing van dit voorstel opgenomen. Als het definitieve raadsbesluit afwijkt van het oorspronkelijke voorstel dan zullen de effecten hiervan door middel van een eerste begrotingswijziging gelijktijdig met de begroting 2021 in de raadsvergadering worden behandeld.

- **Tegengaan, opruimen en communiceren van/over zwerfafval**

- **Uitvoeren Educatie afval scheiden**

#Terugwinnaars Aanpak Kwaliteit Grondstoffen

De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen staat onder druk. Steeds vaker is met name het pmd-afval vervuild met stoffen die niet in de 'oranje bak' thuishoren zoals grote stukken plastic, piepschuim, glas en etensresten. Ook de kwaliteit van het gft, textiel en oud papier is vaker verstoord. En dit is zorgelijk omdat alleen goed gescheiden en zo zuiver mogelijke 'afvalstromen' kunnen worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten in een circulaire economie.

De aanpak #Terugwinnaars is een op maat gemaakte aanpak met een samenspel van verschillende interventies en acties om de kwaliteit van grondstoffen te verbeteren. De kernboodschap van #Terugwinnaars draait om 'het waarom' van goed afvalscheiden. We laten zien wat we allemaal met zuivere en schone grondstoffen kunnen doen en roepen inwoners op om ook een #Terugwinnaar te worden. De aanpak bestaat uit 3 kernelementen te weten 1. Gemeentebrede communicatie, 2. Buurtgerichte acties en 3. Kwaliteitscontroles door een 'voorloopteam'.

- **Uitvoeren Zwerfvuilaanpak 2013-2022**

**Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan normen (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)**

Voor dit subdoel is het ruimtelijk beleid en het opnemen van milieubeleid in een integrale en gebiedsgerichte benadering van de leefomgeving belangrijk.

#### Activiteiten

- Bewaken en beperken milieubelasting via het ruimtelijke spoor
- Uitvoeren maatregelen Kaderrichtlijn Water (KRW)
- Uitvoeren Ontwikkelprogramma Omgevingswet
- Deelname gebiedsproces nieuwe drinkwaterlocatie Vriezenveen-Daarle

**Subdoel: Uitvoering VTH voor milieutaken volgens het uitvoeringsprogramma**

Om een veilig leefklimaat te bereiken zetten we in op een goede uitvoering van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Dit geldt ook voor het saneren van situaties.



## Activiteiten

- Coördineren taken tussen gemeente en ODT door accountmanager
- Opstellen Verslag IB-toezicht milieu

### Subdoel: Ongezonde situaties saneren (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

Ongezonde situaties waar de kwaliteit van de leefomgeving onder de norm is, moeten verbeterd worden. Waterkwaliteit (waterkwantiteit staat bij doelenboom openbare ruimte en verkeer) slaat op de hoeveelheid schadelijke stoffen en organismen in het water. Externe veiligheid: beheersing van risico's door opslag en transport van gevaarlijke stoffen. De normen voor milieukwaliteit zijn opgenomen in verschillende wetten.

## Activiteiten

- Initiëren bodemsaneringen bij ruimtelijke ontwikkelingen
- Inventariseren en sanering asbest in de bodem
- Voorbereiden en uitvoeren geluidssaneringsprojecten

## Metingen

Beleidsdoelen	Begroo t 2021	Begroo t 2020	2019	2018	2017	2016	Bron
<b>Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval</b>							
Kg restafval per inwoner	*	*	73	76	75	76	Waarstaatjegemeente.nl / grondstoffenmonitor
<b>Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.</b>							
% Hernieuwbare energie	-	20%	nbn	8,7/ 13,9 ***	7,2%/ 12,1% ***	6,5 % / 11,5 % ***	Waarstaatjegemeente.nl/ Klimaat monitor.databank.nl
Totaal bekend energiegebruik (TJ)	**	**	nbn	2312	2356	2307 TJ	Klimaatmonitor.databank.nl
<b>Ongezonde situaties saneren</b>							
m2 asbestverdachte daken	****	****	47 ha	49 ha	52 ha	56 ha	Readaar
<b>Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH</b>							
Realiseren Uitvoeringsprogramma	100%	100%	63% *****				eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energiematregelen	75	75	87				eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	25	50	1				eigen gegevens

\* ambitie 30kg restafval in 2025

\*\* deze gegevens zijn nog niet beschikbaar

\*\*\* hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

\*\*\*\* streven naar 20% duurzame opwek in 2020

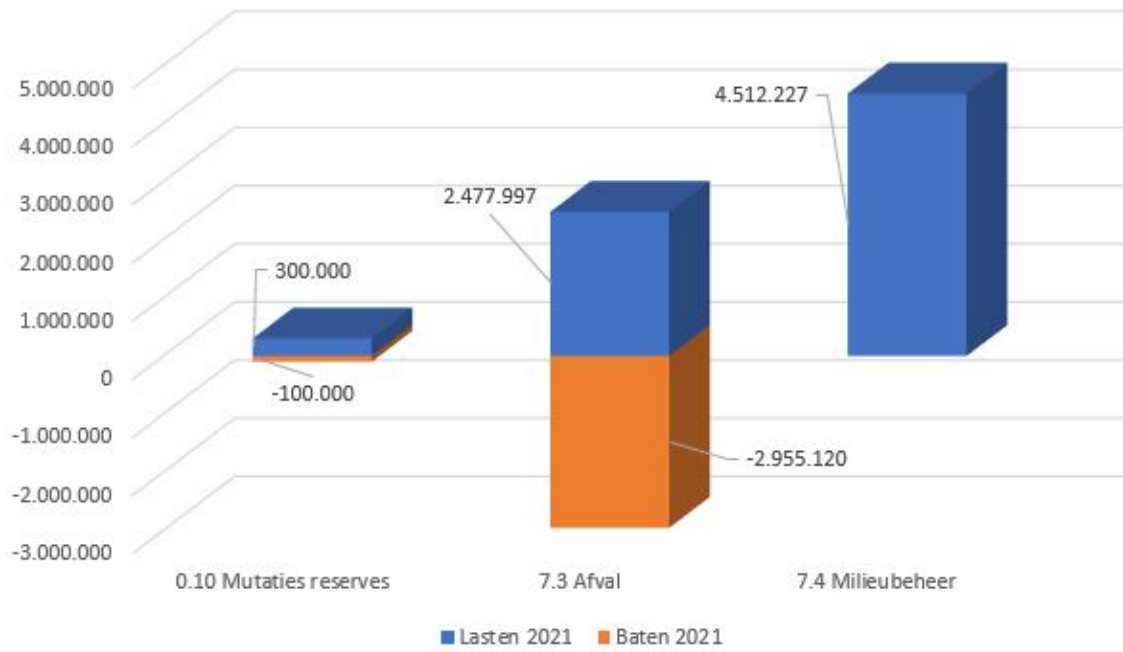
\*\*\*\*\* energieneutraal in 2050

\*\*\*\*\* 70% ( van alle daken (56ha) gesaneerd in 2022 (coalitieakkoord). 2019: 16%

\*\*\*\*\* milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

**Financieel overzicht**

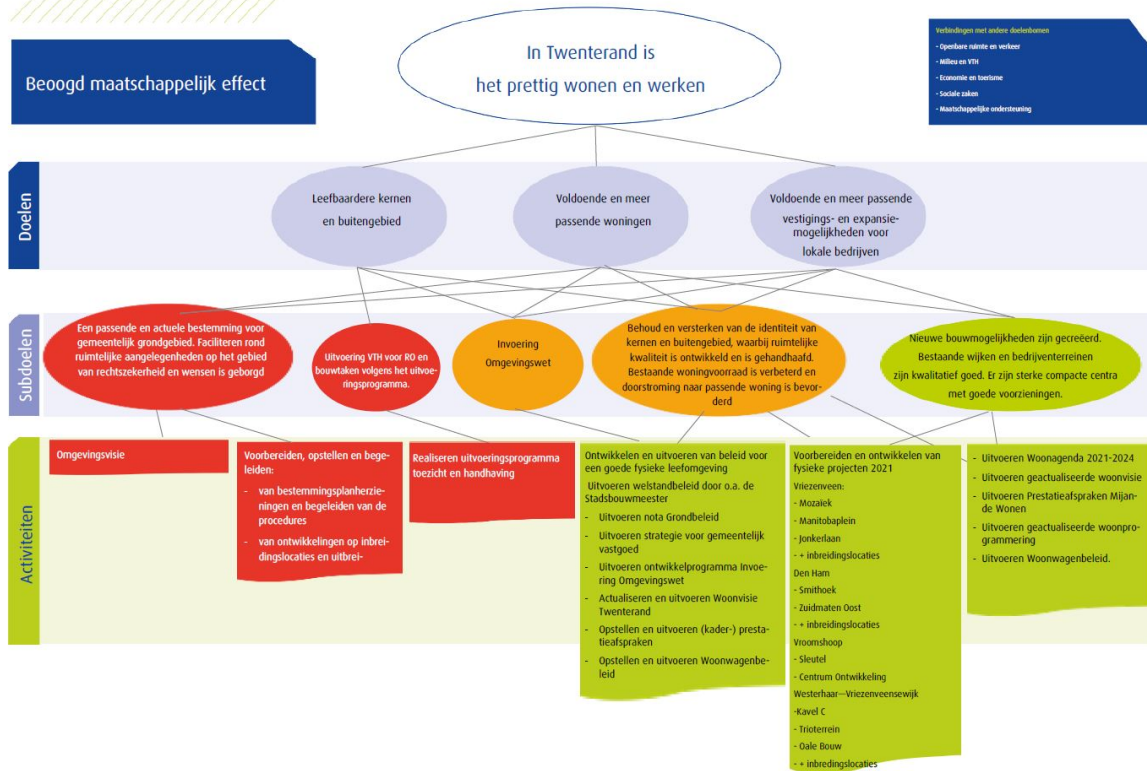
**Duurzaamheid, milieu en VTH**



# Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

## Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH | 2021



## Inhoudelijk perspectief

### Uitvoering toezicht en handhaving Ruimtelijke Ordening en bouwtaken

De gemeente Twenterand staat voor de uitdaging om met aanzienlijke bezuinigingen in het vooruitzicht de belangen van ondernemers en inwoners van Twenterand goed en professioneel te behartigen. Om dit te kunnen bewerkstelligen wil de organisatie meer projectmatig gaan werken. Op deze wijze willen we ook het hoofd bieden aan de opgaven die ons te wachten staan.

### Omgevingswet

In 2022 treedt de Omgevingswet en de daarbij horende processen in werking. Hier wordt nu, in 2020, al aan gewerkt. In 2021 zal dat verder geïntensiveerd worden. Om de organisatorische veranderingen goed ingebed te krijgen zal 2021 in het teken staan van verbeteringen. Verbeteringen in onze manier van werken, de producten (adviezen, voorstellen en besluiten) die wij produceren en verbeteringen in onze werkprocessen. Twenterand werkt professioneel en daar zijn we trots op, maar de invoering van de Omgevingswet en alle processen en documenten die daarvoor moeten worden gewijzigd zullen veel inzet vragen. Daarom zal de huidige manier van werken tegen het licht worden gehouden. Daar waar wijzigingen noodzakelijk zijn, zullen deze worden ingevoerd. Daar waar efficiency behaald kan worden om nog effectiever te kunnen werken, zal een slag gemaakt worden.

Daarnaast zal 2021 ook in het teken staan van het opstellen van de Omgevingsvisie. Door middel van participatietrajecten zullen deze visie en de daarbij behorende omgevingsprogramma's worden vormgegeven.

In de Kadernota 2020 is voor de invoering van de Omgevingswet tot en met 2024 jaarlijks een budget beschikbaar gesteld. Uit een herijking van dit budget blijkt dat de beschikbaar gestelde bedragen jaarlijks met €100.000,- kunnen worden vermindert.

### Omgevingsdienst Twente

Onze begroting kwam tot en met 2021 overeen met de begroting van de ODT. Vanaf 2022 is dat niet meer het geval en dient onze bijdrage aan de ODT jaarlijks met €100.000,- extra te worden verhoogd.

### Voorbereiden en ontwikkelen fysieke projecten

Het aanbod van de woningmarkt staat onder druk. De inbreidingslocaties Smithoek en Mozaïek worden met prioriteit ontwikkeld. Allerlei ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de centrumontwikkelingen Vriezenveen en Vroomshoop, Vitaal Sportpark en nieuwe ontwikkelingen vragen op het gebied van de fysieke leefomgeving een grotere inzet van onze organisatie.

### **Strategie Gemeentelijk vastgoed**

In 2021 werkt de gemeente verder aan haar strategie voor het gemeentelijke vastgoed. Het opstellen en van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een belangrijke opgave. Met deze routekaart zal het gemeentelijk vastgoed worden verduurzaamd.

### **Beoogd maatschappelijk effect**

In Twenterand is het prettig wonen en werken.

### **Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied**

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

### **Doel: Voldoende en kwalitatief goede woningen**

Om voldoende en kwalitatief goede woningen te bouwen is van belang om te weten waar vraag naar is, zowel voor de korte als lange termijn. Het toevoegen van kwalitatieve goede woningen is belangrijk voor de opgaven die op de gemeente af komen. Hierbij zijn locaties van de ontwikkelingen erg belangrijk en tevens doelgroepen, zoals starters en ouderen, waarvoor wordt gebouwd. Inbreiding gaat hierbij voor uitbreiding. Bij de ontwikkeling wordt ook sterk gekeken naar de duurzaamheid en leefbaarheid van de gemeente.

### **Doel: Voldoende en meer passende vestigings- en expansiemogelijkheden voor lokale bedrijven**

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

### **Subdoel : Een passende en actuele bestemming voor gemeentelijk grondgebied. Faciliteren rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd**

Dit vloeit voort uit de Wet ruimtelijke ordening artikel 3.1. Het doel is om gewenste ontwikkelingen te begeleiden bij het opstellen van (voor(ontwerp)-) bestemmingsplannen en initiatiefnemers te begeleiden bij hun plannen.

### **Activiteiten**

- **Vorbereiden, opstellen en begeleiden: van bestemmingsplanherzieningen en begeleiden van de procedures, van ontwikkelingen op inbreidingslocaties en uitbreidingslocaties**

### **Subdoel: Uitvoering VTH voor RO en bouwtaken volgens het uitvoeringsprogramma**

De inzet van deze instrumenten dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving. Een deel van de regelgeving vloeit voort uit de provinciale omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Deze stellen op diverse ruimtelijke ordeningsaspecten eisen aan de inhoud van Twenterandse (bestemmings)plannen, vergunningen en op de toezicht en handhaving. De doelen worden tevens bereikt door in te zetten op tijdige afhandeling van aanvragen en meldingen. Vanuit de gemeenteraad is de wens geuit om meer controles van niet verplicht wettelijke taken uit te voeren op het gebied van onder andere excessenbeleid en detailhandel. De gemeente Twenterand heeft echter beperkt capaciteit op het gebied van toezicht en handhaving. In het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT)provincie)) moet primair ingezet worden op verplicht wettelijke taken. Daarom moeten er

prioriteiten worden gesteld in de wensen van de gemeenteraad met betrekking tot niet verplicht wettelijke (lokale) taken.

### Activiteiten

- Realiseren uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving

#### **Subdoel: Facilitering rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd**

De overheid moet haar besluiten zó formuleren dat de inwoner precies weet waar hij aan toe is of wat de overheid van hem verlangt. Dat is voor de fysieke leefomgeving gewaarborgd door bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan is het enige plan dat rechtstreeks bindend is voor iedereen, dus voor inwoners, bedrijven, instellingen én overheden. Voorafgaand aan een vastgesteld bestemmingsplan volgt een uitgebreide procedure, tevens zijn er mogelijkheden voor het geven van zienswijzen en/of bezwaren. De belangen van diverse thema's (bijvoorbeeld archeologie, geluid, bodem, milieu, ruimtelijke kwaliteit) worden integraal afgewogen. De gemeente begeleidt deze processen. Wanneer het ons grondbeleid raakt, is de daarvoor geldende randvoorwaarde dat we dit via faciliterend grondbeleid realiseren.

#### **Subdoel: Invoering Omgevingswet**

### Activiteiten

- **Omgevingsvisie**  
In 2020 werkt de gemeente Twenterand aan een concept omgevingsprogramma voor het buitengebied.  
In 2021 wordt het omgevingsprogramma voor het buitengebied definitief en zal er tevens een omgevingsprogramma voor de kernen tot stand komen.
- **Uitvoeren ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet (zie doelenboom Invoering Omgevingswet)**

#### **Subdoel: Behoud en versterken van de identiteit van kernen en buitengebied, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt ontwikkeld en is gehandhaafd**

Elke kern heeft haar eigen geschiedenis, verschijning en karakter. Door adequaat in te springen op veranderingen en ontwikkelingen kan de identiteit van kernen en het buitengebied worden behouden of juist worden versterkt gestuurd door bijvoorbeeld welstandsnota, nota kwaliteitsimpuls groene omgeving en woonvisie. In de fysieke projecten wordt de identiteit en de ruimtelijke kwaliteit zichtbaar. Voor het platteland is het de bedoeling een antwoord te krijgen op het groeiend oppervlakte van vrijkomende voormalige bedrijfsbebouwing, resulterend in een substantiële vermindering van de verstening van het buitengebied.

### Activiteiten

- **Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed**  
In 2021 werkt de gemeente verder aan de strategie voor het gemeentelijke vastgoed. Het opstellen van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een belangrijke opgave.
- **Uitvoeren van nota Grondbeleid**
- **Uitvoeren welstandbeleid door o.a. de Stadsbouwmeester**

- **Uitvoeren Woonwagenbeleid**

#### Woonwagenbeleid

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in juli 2018, mede naar aanleiding van uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman, een nieuw beleidskader 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' uitgebracht dat gemeenten bouwstenen biedt voor de beleidsvorming rondom standplaatsen en woonwagens. Dit nieuwe beleidskader verduidelijkt dat recht dient te worden gedaan aan de culturele identiteit die samenhangt met deze woonvorm. Hierbij dient met name het mensenrechtelijk kader te worden gewaarborgd.

Uitgangspunt in het landelijk beleidskader is dat huisvestingsbeleid een primaire verantwoordelijkheid is van de gemeente. Gemeenten dienen beleid voor woonwagens en standplaatsen vast te stellen als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid. Dit beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners.

Hiervoor is nodig dat de behoefte aan standplaatsen helder is, zodat gemeenten ervoor kunnen zorgen dat het aantal standplaatsen in een redelijke verhouding staat tot de daadwerkelijke vraag aan standplaatsen bij woonwagenbewoners.

Van de gemeente Twenterand wordt verwacht dat zij lokaal beleid ontwikkelt dat passend is binnen het mensenrechtelijk kader. Het ministerie van BZK verwacht dat met de herijking van het woonwagen / standplaatsenbeleid c.q. het expliciteren van het huisvestingsbeleid voor woonwagenbewoners, de woningbehoefte wordt gewaarborgd.

Be Flex heeft in opdracht van de gemeente Twenterand een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd onder de doelgroep woonwagenbewoners. Uit het rapport 'Uitkomsten inventarisatie woonbehoefte woonwagenstandplaatsen' (2020) is te concluderen dat er in Twenterand een ruimere behoefte is aan standplaatsen als waar de ene standplaats in de gemeente in voorziet.

Het landelijkbeleidskader vraagt de gemeente Twenterand beleid voor woonwagens op te stellen.

Zeker nu uit het woningbehoefteonderzoek is gebleken dat er een grotere behoefte is aan standplaatsen als waar de gemeente Twenterand in kan voorzien.

Om met de ondersteuning en advisering van Be Flex aan de slag te kunnen gaan met woonwagenbeleid zal in de uitgangspunten notitie een bedrag van €15.000,- opgenomen dienen te worden.

De verplichting (benodigd voor opname in de UPN) komt voort uit het waarborgen van het mensenrechtelijk kader. Er zijn geen verplichtingen jegens Be Flex.

### **Subdoel: Bestaande woningvoorraad is verbeterd en doorstroming naar passende woning is bevorderd'**

De woningmarkt en woonwensen blijven dynamisch en zijn (blijvend) aan veranderingen onderworpen door bijvoorbeeld verduurzaming en vergrijzing. De gemeente heeft hierop een bepaalde invloed, door bijvoorbeeld stimuleringsregelingen in te zetten op basis van woonbeleid. Bijvoorbeeld een 'starterslening' voor starters die hun eerste woning kopen. Zo wordt doorstroming naar een 'passende' woning bevorderd voor de doelgroepen van beleid. Nieuwe bewoners zijn goed voor Twenterand. Zij zorgen voor behoud van leefbaarheid, van voorzieningen en dragen bij aan gemeentelijke voorzieningen. Ouderen kunnen gebruik maken van een Verzilverlening om de waarde van hun 'stenen' in te zetten in het levensloopbestendig maken en verduurzamen van hun woning.

#### Activiteiten

- **Woonvisie Twenterand**

In 2020 maakt de gemeente een start met het actualiseren van haar Woonvisie. In 2021 zal deze Woonvisie worden vastgesteld en de basis vormen van het volkshuisvestelijk beleid van de gemeente Twenterand.

- **Startersleningen**

- **Prestatieafspraken Mijnde Wonen**

Het opstellen van kader-prestatieafspraken voor 2021-2024 en een uitvoeringsprogramma 2021-2022.

### **Subdoel: Nieuwe bouwmogelijkheden zijn gecreëerd**

Het is belangrijk dat er een goede balans is tussen voldoende en goede woningen (zowel kwantitatief als kwalitatief) ten gunste voor de leefbaarheid. In 2020 heeft provincie Overijssel i.s.m. de gemeenten een nieuwe Woonagenda opgesteld voor de periode 2021-2024. Binnen de Woonagenda zijn er voor Twente en de regio Almelo (waar Twenterand tot behoort) afspraken gemaakt over de woonprogrammering. Belangrijke tendens hierin is dat kwaliteit voor kwantiteit gaat.

#### **Activiteiten**

- Voorbereiden en ontwikkelen van fysieke projecten 2021

### **Subdoel: Bestaande wijken en bedrijventerreinen zijn kwalitatief goed, Er zijn sterke compacte centra met goede voorzieningen, en Er is een sociaal veilige leefomgeving**

Bij deze subdoelen bestaat overlap met de doelenboom Economische zaken. Echter, de activiteiten zijn op elkaar aanvullend. In deze doelenboom wordt bedoeld op de ruimtelijke impact van de economische beleidslijnen (zoals de bedrijventerreinvisie, de sociaal economische visie en de detailhandelsstructuurvisie). Gewenste ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door het positief te bestemmen in bestemmingsplannen, hierdoor ontstaat ruimte voor uitbreiding en nieuwvestiging.

#### **Activiteiten**

- Uitvoeren geactualiseerde woonprogrammering
- **Uitvoeren Woonagenda**  
In 2020 heeft de provincie Overijssel i.s.m. de gemeenten een Woonagenda 2021-2024 opgesteld. De Woonagenda geeft ruimte aan regionale afspraken over de woonprogrammering binnen de regio Twente en de regio Almelo en omliggende gemeenten.  
Binnen de kaders van deze afspraken zijn ontwikkelingen m.b.t. bouwen en wonen mogelijk.

## Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2021	Begroot 2020	2019	2018	2017	2016	Bron
<b>Voldoende en passende woningen</b>							
Aantal opgeleverde woningen	**	**	773 *	673	632	589	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	11*****	9	15	12	2*	8	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf 2019
Aantal Blijversleningen	0	****	0	0-	0-	nvt	10 leningen in totaal beschikbaar
Aantal Verzilverleningen	6*****	-	-	-	-	-	Totaal Max €300.000,-

<b>Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH</b>							
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	0	0	1				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	5	4	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	4	5	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	4	4	0				Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	30	28	26				Eigen gegevens
Ontwikkelen bestemmingsplannen	3	3	12				Eigen gegevens

\* prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. In 2018 vergunning verleend voor de bouw van ruim 130 woningen/appartementen. In 2019: 48

\*\* prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. Is afhankelijk van de (vergunnings)aanvragen en niet te prognostiseren

\*\*\* Startersleningen momenteel niet meer beschikbaar, maximum bereikt. Vervolg wordt opgepakt

\*\*\*\* Verordening Blijverslening verordening wordt ingetrokken wanneer de verordening Verzilverlening wordt bekrachtigd door de raad.

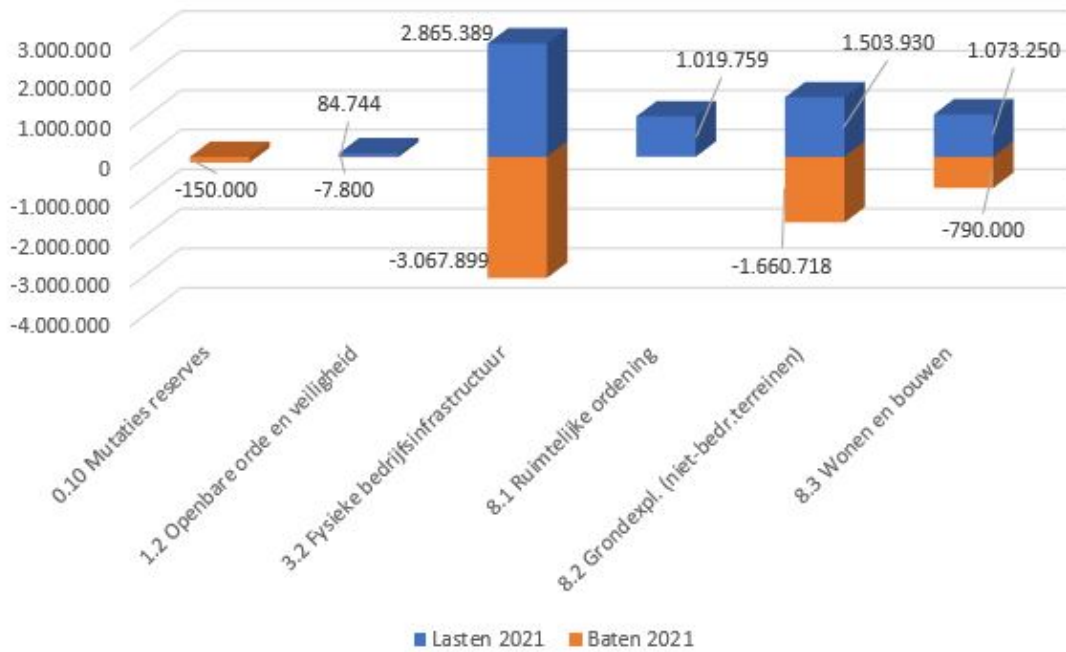
\*\*\*\*\* Resterend aantal 02-09-2020

\*\*\*\*\* 6 x €50.000,- = max. lening. (min=€10.000,-)



## Financieel overzicht

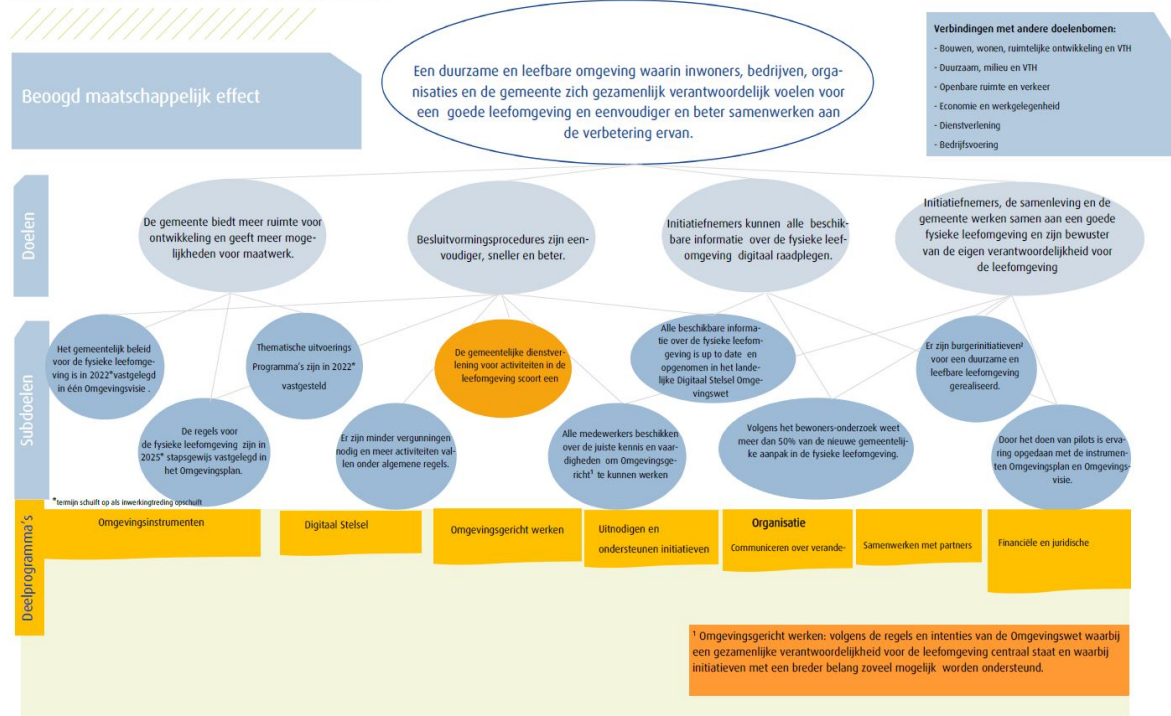
### Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH



# Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

## Doelenboom

Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet 2021



### Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving waarin inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een goede leefomgeving en eenvoudiger en beter samenwerken aan de verbetering ervan.

**Doel: De gemeente biedt meer ruimte voor ontwikkeling en geeft meer mogelijkheden voor maatwerk.**

**Doel: Besluitvormingsprocedures zijn eenvoudiger, sneller en beter**

**Doel: Initiatiefnemers kunnen alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving digitaal raadplegen**

**Doel: Initiatiefnemers, de samenleving en de gemeente werken samen aan een goede fysieke leefomgeving en zijn bewuster van de eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving**

**Subdoel: De gemeentelijke dienstverlening voor activiteiten in de fysieke leefomgeving scoort een voldoende**

**Subdoel: Het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving is in 2022 vastgelegd in één Omgevingsvisie**

**Subdoel: De regels voor de fysieke leefomgeving zijn in 2025 stapsgewijs vastgelegd in het Omgevingsplan**

**Subdoel: Thematische Uitvoerings Programma's zijn in 2022 vastgesteld**

**Subdoel: Er zijn minder vergunningen nodig en meer activiteiten vallen onder algemene regels**

**Subdoel: Alle medewerkers beschikken over de juiste kennis en vaardigheden om omgevingsgericht te kunnen werken**

**Subdoel: Alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving is up to date en opgenomen in het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet**

**Subdoel: Volgens het bewonersonderzoek weet meer dan 50% van de nieuwe gemeentelijke aanpak in de fysieke leefomgeving**

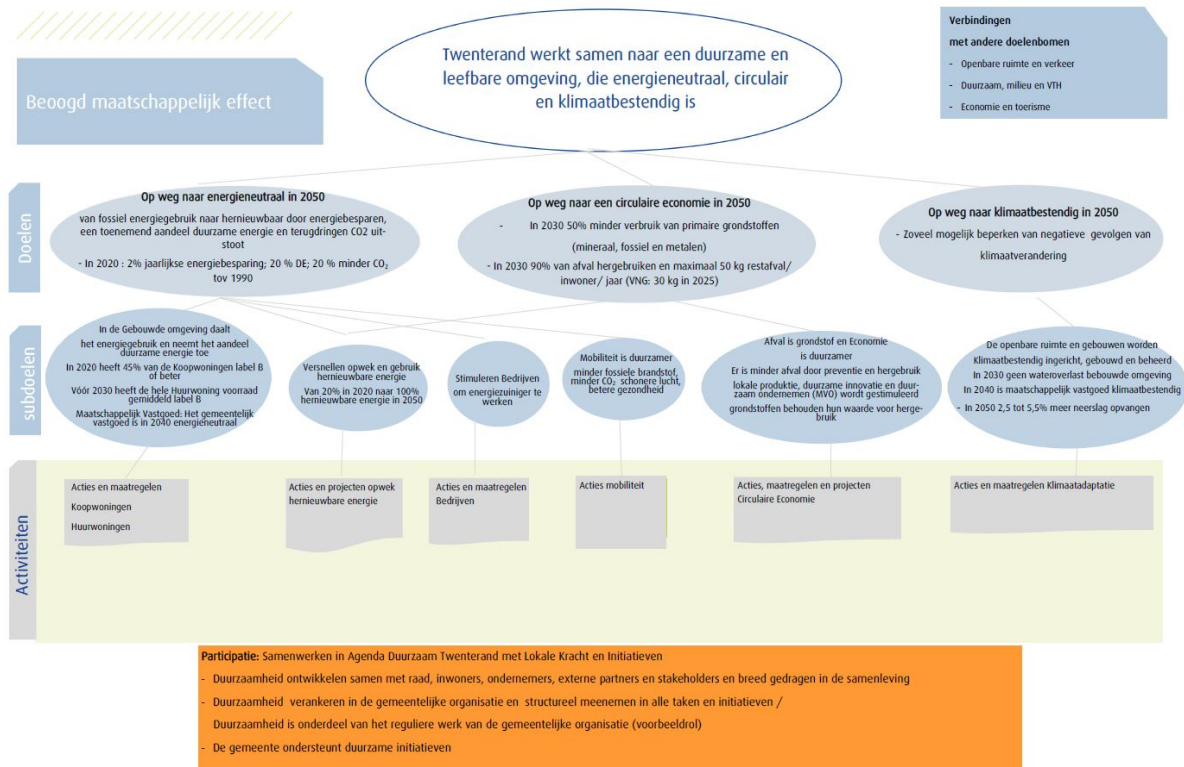
**Subdoel: Er zijn burgerinitiatieven voor een duurzame en leefbare leefomgeving gerealiseerd**

**Subdoel: Door het doen van pilots is ervaring opgedaan met de instrumenten Omgevingsplan en Omgevingsvisie**

# Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand

## Doelenboom

Agenda Duurzaam Twenterand 2021



## Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand werkt samen naar een duurzame en leefbare omgeving, die energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is.

### Doel: Op weg naar energieneutraal in 2050

- Van fossiel energiegebruik naar hernieuwbaar door energie besparen, een toenemend aandeel duurzame energie en terugdringen CO2 uitstoot
- In 2020: 2% jaarlijkse energiebesparing; 20 % DE; 20 % minder CO2 t.o.v. 1990.

### Doel: Op weg naar een circulaire economie in 2050

- In 2030 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen)
- In 2030 90% van afval hergebruiken en maximaal 50 kg restafval/inwoner/ jaar (VNG: 30 kg in 2025)

### Doel: Op weg naar klimaatbestendig in 2050

- Zoveel mogelijk beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering

### Subdoel: In de gebouwde omgeving daalt het energiegebruik en neemt het aandeel duurzame energie toe

- In 2020 heeft 45% van de Koopwoningen label B of beter
- Vóór 2030 heeft de hele Huurwoning voorraad gemiddeld label B
- Maatschappelijk Vastgoed: Het gemeentelijk vastgoed is in 2040 energieneutraal

### Activiteiten

- Acties en maatregelen
- Huurwoningen
- Koopwoningen

#### **Subdoel: Versnellen opwek en gebruik hernieuwbare energie**

- Van 20% in 2020 naar 100% hernieuwbare energie in 2050

### Activiteiten

- Acties en projecten opwek hernieuwbare energie

#### **Subdoel: Stimuleren Bedrijven om energiezuiniger te werken**

### Activiteiten

- Acties en maatregelen Bedrijven

#### **Subdoel: Mobiliteit is duurzamer**

- Minder fossiele brandstof, minder CO2 schonere lucht, betere gezondheid

#### **Subdoel: Afval is grondstof en Economie is duurzamer**

- Er is minder afval door preventie en hergebruik
- Lokale productie, duurzame innovatie en duurzaam ondernemen (MVO) wordt gestimuleerd
- Grondstoffen behouden hun waarde voor hergebruik
- Minder milieuschadelijke stoffen in producten
- Daken zijn asbestvrij voor 2024

### Activiteiten

- Acties, maatregelen en projecten Circulaire Economie

#### **Subdoel: De openbare ruimte en gebouwen worden Klimaatbestendig ingericht, gebouwd en beheerd**

- In 2030 geen wateroverlast bebouwde omgeving
- In 2040 is maatschappelijk vastgoed klimaatbestendig
- In 2050 2,5 tot 5,5% meer neerslag opvangen

### Activiteiten

- Acties en maatregelen Klimaatadaptatie

#### **Samenwerken in Agenda Duurzaam Twenterand met Lokale Kracht en Initiatieven**

- Duurzaamheid ontwikkelen samen met raad, inwoners, ondernemers, externe partners en stakeholders en breed gedragen in de samenleving
- Duurzaamheid verankeren in de gemeentelijke organisatie en structureel meenemen in alle taken en initiatieven /
- Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldrol)

- De gemeente ondersteunt duurzame initiatieven
- De gemeente biedt een platform voor dialoog, kennisdelen en inspiratie en stelt kennis en netwerk beschikbaar voor lokale initiatieven
- Bewustwording

## Ruimte - Wat mag het kosten

### Overzicht baten en lasten

	2021	2022	2023	2024
<b>Lasten per doelenboom</b>				
Openbare orde en veiligheid	2.452.923	2.513.713	2.568.099	2.629.043
Openbare ruimte en verkeer	17.512.077	14.771.505	15.407.533	15.212.334
Duurzaamheid, Milieu en VTH	6.990.225	6.877.601	6.844.327	6.976.303
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	6.547.072	6.431.775	5.656.297	4.475.475
<b>Totaal programma lasten</b>	<b>33.502.296</b>	<b>30.594.593</b>	<b>30.476.255</b>	<b>29.293.155</b>
<b>Baten per doelenboom</b>				
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Openbare ruimte en verkeer	-8.929.202	-5.796.438	-6.393.894	-6.057.415
Duurzaamheid, Milieu en VTH	-2.955.120	-2.628.784	-2.676.616	-2.726.019
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	-5.526.417	-5.035.023	-4.243.160	-3.037.600
<b>Totaal programma baten</b>	<b>-17.410.739</b>	<b>-13.460.245</b>	<b>-13.313.670</b>	<b>-11.821.034</b>
<b>Totaal saldo van baten en lasten</b>	<b>16.091.557</b>	<b>17.134.348</b>	<b>17.162.585</b>	<b>17.472.121</b>
Mutaties reserves	43.182	118.423	186.431	188.254
<b>Geraamd resultaat</b>	<b>16.134.739</b>	<b>17.252.771</b>	<b>17.349.016</b>	<b>17.660.375</b>

#### Opgenomen investeringen bestaand beleid 2021

Openbare verlichting	
Waarschuwingsborden	
Onderhoud wegen	
Vervanging toplaag kunstgrasvelden, 2 velden	
Vervanging riool	
Kubota STV36	
Hangxha (heftruck)	
Bemford klepelmaaier	
Verkeersmaatregelen	
Wandelpaden	

#### Investering 2021

133.631
5.000
300.000
725.000
4.679.941
30.000
10.000
60.000
948.300
133.000